

Zápočtové příklady 2018/19

(1) Číselné soustavy

- Uvedená čísla seřadte nerostoucím způsobem:

$$(b8ea)_{15}; (1001000100110000)_2; (14b01)_{13}; (1212222102)_3; (216202)_7$$

(2) Kanonický rozklad, NSD, NSN, počet dělitelů

- Nechť $a = 117\,204\,711$, $b = 15\,923\,349$, $c = 2\,880\,267$. Pomocí kanonických rozkladů nalezněte: a) $NSD(a, b, c)$, b) vypište všechny společné dělitele čísel a, b, c seřazené vzestupně, c) $\varphi(NSD(a, c))$
- Nechť $a = 42\,237$, $b = 305\,045$, $c = 183\,027$. Využijte Eukleidův algoritmus a určete $NSD(a, b, c)$.
- Největšího společného dělitele čísel $a = 3\,420$, $b = 4\,698$ vyjádřete ve tvaru Bezoutovy rovnosti.

(3) Řetězové zlomky

- Pro $\alpha = \frac{5321}{3400}$ sestavte tabulku přibližných zlomků a následně sestavte tabulku přibližných zlomků pro α^{-1} .

(4) Řešení diofantické rovnice $ax + by = c$

- Nalezněte všechna celočíselná řešení rovnice $66x - 21y = -33$. Dále nalezněte takové celočíselné řešení, pro které platí $|x - y| = 113$.

(5) Řešení kongruencí 1. stupně

- Vyřešte kongruenci $768x \equiv -1240 \pmod{412}$. Výsledek zapište v soustavě nejmenších nezáporných zbytků zadaného modulu. Dále nalezněte nejmenší celé číslo větší než záporný trojnásobek modulu, které vyhovuje zadané kongruenci.

(6) Zobecněná čínská věta o zbytku

- Vyřešte následující soustavu kongruencí $x \equiv 6 \pmod{12}$, $x \equiv 2 \pmod{14}$, $x \equiv 3 \pmod{15}$, $x \equiv 9 \pmod{21}$. Výsledek zapište v soustavě nejmenších nezáporných zbytků odpovídajícího modulu.
- Vyřešte následující soustavu kongruencí $x \equiv 3 \pmod{15}$, $x \equiv 6 \pmod{9}$, $x \equiv 14 \pmod{70}$, $x \equiv 7 \pmod{8}$. Výsledek zapište v soustavě nejmenších nezáporných zbytků odpovídajícího modulu.

(7) Počítání s polynomy

- Nechť $f(x), g(x) \in \mathbb{Z}_7[x]$, kde $f(x) = 4x^6 + 6x^5 + 6x^4 + 4x^3 + 4x^2 + 3$ a $g(x) = 5x^6 + x^5 + 4x^3 + 2x^2 + 3x + 1$. a) Pomocí Eukleidova algoritmu spočítejte $NSD(f(x), g(x))$. Výsledek zapište ve tvaru monického polynomu (tj. polynomu s vedoucím koeficientem rovným 1). b) Polynomy $f(x)$ a $g(x)$ rozložte na součin monických ireducibilních polynomů. Při zápisu výsledků vždy používejte soustavu nejmenších nezáporných zbytků.
- Nechť $f(x), g(x) \in \mathbb{Z}_5[x] / (x^5 + 3x^3 + 2x + 2)$, kde $f(x) = 3x^4 + 2x^3 + x + 4$, $g(x) = 4x^3 + 3x^2 + 2x + 1$. Spočítejte $g(x) \cdot f(x)$. Při zápisu výsledků používejte soustavu nejmenších nezáporných zbytků.

(8) Počítání s permutacemi

- Permutace $\pi, \rho, \sigma \in S_6$, kde $\pi = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 & 5 & 6 \\ 3 & 5 & 2 & 4 & 6 & 1 \end{pmatrix}$; $\rho = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 & 5 & 6 \\ 3 & 4 & 5 & 6 & 1 & 2 \end{pmatrix}$; $\sigma = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 & 5 & 6 \\ 2 & 6 & 5 & 1 & 4 & 3 \end{pmatrix}$, zapište ve tvaru součinu disjunktních cyklů.
- Uvažujte permutace $\pi, \rho, \sigma \in S_7$, kde $\pi = (35712)(465)(632)$, $\rho = (6247135)(6157243)$, $\sigma = (2451)(376)$.
  - a) Zapište π, ρ ve tvaru součinu disjunktních cyklů a σ ve tvaru součinu transpozic.
  - b) Zapište π, ρ, σ v tzv. dvouřádkovém tvaru.
- Uvažujte permutace $\pi, \rho, \sigma \in S_7$, kde $\pi = (1524)(437)(13642)$, $\rho = (3761)(24536)(2751)$, $\sigma = (7653214)$.
  - a) Spočtete $(\pi \cdot \rho^{-1})^{-1}$.
  - b) Určete $x \in S_7$ tak, aby platilo $(\pi^{-1} \cdot \sigma \cdot x)^{-1} \cdot \pi^{-1} = \sigma \cdot \pi$. Výsledky uvádějte vždy ve tvaru součinu disjunktních cyklů.

(9) Hillova šifra (3 x 3)

- Uvažujte Hillovu šifru s šifrovací maticí $H = \begin{pmatrix} 10 & 19 & 21 \\ 17 & 20 & 23 \\ 25 & 9 & 11 \end{pmatrix}$. a) Zašifrujte text: turdus. b) Dešifrujte text: "GGQATP".
- Uvažujte Hillovu šifru s šifrovacími maticemi H_i ($i = 1, 2, 3$). Nalezněte dešifrovací matice $H_i^{-1} \pmod{26}$.
  - a) $H_1 = \begin{pmatrix} 22 & 15 & 21 \\ 13 & 12 & 7 \\ 16 & 6 & 19 \end{pmatrix}$;
  - b) $H_2 = \begin{pmatrix} 12 & 13 & 7 \\ 16 & 6 & 19 \\ 15 & 22 & 21 \end{pmatrix}$;
  - c) $H_3 = \begin{pmatrix} 21 & 13 & 15 \\ 13 & 3 & 16 \\ 7 & 22 & 12 \end{pmatrix}$

(10) Huffmanova konstrukce (binární varianta)

- Uvažujte zdrojovou abecedu $S = a \quad b \quad c \quad d \quad e \quad f \quad g \quad h \quad i$.
3/40 1/24 1/6 1/30 31/120 1/24 5/24 1/20 1/8
Nalezněte nejkratší kód dané abecedy a spočtete střední délku kódového slova.

(11) Aritmetické kódy (metoda DFWLD), dyadické zlomky

- Určete:
  - a) dyadický rozvoj čísla $21 \frac{37}{128}$,
  - b) racionální číslo reprezentované dyadickým rozvojem $(11010.01101111)_2$.
- Uvažujte zdrojovou abecedu

znak	a_1	a_2	a_3	a_4	a_5	a_6
pst.	0,25	0,2	0,2	0,15	0,15	0,05

. Pomocí metody DFWLD zakódujte slovo $a_3 a_1 a_3 a_2$.